

Kmečka trgovina

Cene živine in cene mesa

Med cenami živine in cenami mesa je menda največja razlika in to ne samo pri mesarjih v mestih, temveč tudi pri mesarjih na deželi. Živina se sedaj kupuje izredno nizko, posebno ker kupci dobro vedo, da so živinorejci sedaj v stiski, prvič, ker jim primanjkuje krme, drugič pa, ker je zima pred durmi in se je treba oskrbeti vsaj z obuvalom. Videč to stisko ti hodijo posebno v od mest oddaljenih krajih prekupčevalci, ki ponujajo za teleta 6—8 kovačev, za kravo pa sto dinarjev, pri čemer kupujejo navadno na »čez«. Ker ni v take bolj zakotne kraje drugih kupcev in ker je stiska velika, se jih večina z gnevom in žalostjo v srcu vda in proda živinčje za sramotno ceno. Kdor se hoče prepričati o takih primerih, se naj kar poda n. pr. v Haloze ali pa kam drugam.

In meso? Meso je še vedno pri mesarjih po 10, 12, 14 din itd. Razlika je samo v tem, da mesarji v mestih vsaj delno ločijo meso po kakovosti in temu primerno uravnavajo tudi cene, dočim mesarji na deželi prodajajo meso starih krav po isti ceni kot meso telic, navadno je pa tako, da se kupi in sekta stara krava, ki se je kupila za par sto dinarjev, kupcem mesa se pa zatrjuje, da je to meso telice itd. Kupovalci mesa na deželi nimajo izbire in kupijo pač to, kar dobijo, dočim je v mestu vsaj v tem oziru boljše.

Kaj storiti? Najlažje bi bilo reči, da naj stvar uredi oblast in »merodajni činitelji«. Toda izkušnje kažejo, da navadno ostane samo pri takih le apeli. Pa če bi oblastva tudi skušala v tem oziru napraviti red, bi bilo to težko. Kajti v ta namen bi se rabilo uradništvo, kar je prebivalstvu spet v breme. Kmetje sami si pa tudi težko pomagajo. Ideja zadruga prodaje živine in določanje cen potom zadruga je sicer lepa, toda težko izvedljiva. Ni ga menda zadruga delavca, ki bi bil zmožen prepričati recimo vsaj tri četrtine živinorejcev o pomenu take zadruga. Nekateri se bodo zadruga oklenili, drugi zopet ne in tako bodo vedno lahko nakupovalci s pomočjo neorganiziranih živinorejcev onemogočili delovanje zadruga. Naj le kdo poskusi prepričati zakonitega kočarja (ki jih je v Sloveniji zelo veliko) o pomenu zadruga ter mu reči, da naj s prodajo počaka. Ravno zaradi tega so se vse tozadevne akcije ponesrečile.

Najprej bi se še dosegel uspeh, če bi se organizirali najprej oni, ki meso kupujejo, in potem teh bi se šele organizirali živinorejci. Ti imajo več smisla za organizacijo in bi bil uspeh prej možen. Pa tudi laže je izpeljati organizacijo v mestu kakor na deželi. Organizacije kupcev mesa bi kupovale živino direktno od živinorejcev, ti bi se pa, videč, da se jim živina plačuje kakor treba, nazadnje tudi organizirali. Na ta način bi dobra stran organizacije prišla tudi prej do učinka. T. Doberšek.

Težkoče v mednarodni trgovini

Države, ki niso v vojnem stanju, so računale, kako bo sedaj trgovina procvitala. Povpraševanje po blagu je res večje, vsak se hoče osigurati, toda pri tem so nastopile druge težave, ki so: Kljub sklenitvi zelo ugodnih trgovinskih pogodb se te ne morejo izkoristiti zaradi nerednega prometa, kar je posledica vojne. Zraven tega so težave tudi s plačili. Kljub dogovorom in uradnim določbam se pri plačilih vse nekako zatakne. Izvozniki hočejo denar navadno naprej, kar je pa mnogokrat težko izvedljivo. Tako tudi mednarodna trgovina stoji in čaka, kar bodo nebesa prinesla, kakor zapadna fronta. Najbrž je eno z drugim v zvezi.

Trgovina z Italijo

Kot znano, se je dne 16. oktobra začelo delo ožjega jugoslovansko-italijanskega gospodarskega odbora. Trgovski sporazum je že podpisan.

Glavno točko razprav je tvoril naš veliki pasivni klirinški saldo v Italiji, ki znaša okoli 130 milijonov din in morajo italijanski izvozniki v našo državo čakati 3 do 4 mesece na plačilo svojega blaga. Zaradi tega je pričakovati, da se bo povečal naš izvoz v Italijo, da se zopet vzpostavi ravnotežje. Predvsem namerava Italija nakupovati v večjih množinah živino, slanino, žive prašiče, perutnino in les. Agencija »Jugoslovanski kurir« poroča, da bo naš kontingent za uvoz lesa v Italijo povečan za 40 milijonov lir, od česar naj bi se še letos izkoristilo okoli 10 milijonov.

nov lir. Vprašanje izvoza pšenice v Italijo še ni rešeno, ker cene Italiji ne konvenirajo. Koruze ne bi sploh izvažali v Italijo, pšenice pa samo 5.000 vagonov.

Izvoz svinj v Švico

Pri pogajanjih s švicarji so bile ovire, ker naše cene niso ustrezale pričakovanju švicarjev. Švicarji smatrajo, da so naše cene previsoke. Švicarski trg zahteva predvsem svinje jorgširske pasme, ki pa jih v naši državi nimamo dovolj in se dobe predvsem v zapadnem delu države in nekaterih predelih Vojvodine. Za okus švicarske publike imajo naše svinje mangališke pasme preveč masti. Končno je prišlo do sporazuma glede količine uvoza in glede cen. V prihodnjih štirih tednih bomo izvozili v Švico po 1000 komadov živih mesnih svinj. Cena je določena na 1.15 švicarskega franka za kilogram žive teže; od tega dobe naši izvozniki 1 švicarski frank (12.3 din), ostanek pa gre v kompenzacijski fond. Novi sporazum je stopil takoj v veljavo.

Cene goveje živine

Volil. Ptuj 3—4.75 din kg žive teže. Biki. Biki za klanje so bili na ptujskem sejmu po 3—4.25 din, plemenski biki pingavske pasme so pa bili na plemenskem sejmu v Mengšu povprečno po 6.75 din kg žive teže. Ostala živina ima prilično iste cene kot smo jih navedli zadnjič.

Mariborske tržne cene

Meso. Goveje salo 15—17 din, svinjsko meso s kostmi 12—13 din, brez kosti 13—14 din, slanina

Žepne svetilke

izdeluje edino domača tvornica

IVAN PASPA I SINOVI

Zagreb, Koturaška 69

14—16 din, pljuča 7—8 din, jetra 10—12 din, reberca 10—12 din, riba 16—17 din, zajec 13 do 14 din kg.

Perutnina. Kokoš 20—30 din, piščanec 11 do 32 din, gos 35—45 din, puran 35—65 din, raca 13—16 din.

Sadje. Jabolka 2—4 din, hruške 3—6 din, bruske 3—6 din, cell orehi 5—7 din, grozdje 3 do 8 din, luščeni orehi 24—26 din, kostanj 2—3 din kg. Liter kostanja 1.50—2.50 din, pečenega kostanja 6 din, šipke 3 din.

Sejmi

6. novembra živinski in kramarski: Braslovče, Brežice, Nova Cerkev, Rečica ob Savinji, Sv. Lenart v Sl. goricah, Zabukovje nad Sevnico, Pilštajn — 7. novembra tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Ptuj — 8. novembra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 9. novembra tržni dan: Turnišče — 10. novembra svinjski: Maribor; živinski in kramarski: Puconci — 11. novembra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Ormož, Laško, Marenberg, Oplotnica, Sv. Peter pod Sv. gorami, Smartno ob Paki.

Letošnja trgateg v ormoško-ljutomerskih goricah

Trgatev je opravljena, vinogradnik je spravil plod svojega celoletnega truda in prizadevanja. Z upom in strahom je vinogradnik pričakoval trgatve, saj je od nje ugodnega ali neugodnega izida bilo odvisno, če si bo mogel nabaviti najnujnejše potrebščine ter se rešiti rubeži in prisilnih prodaj za davke, odplačevanja posojil itd.

Kakovost in količina

Letošnji pridelek je mnogo obetal, pričakovali smo kakovost, podobno slovitemu letniku 1917. Žal je ob nastopu trgatve nastopilo deževno in mrzlo vreme, ki je kakovost precej poslabšalo. Kljub temu pa je letošnji pridelek še prav dober, mošči so imeli večinoma 17 do 21 stopinj sladkorja. Količinsko pa je trgateg slabše izpadla, letošnji pridelek je po količini največ 70 % lanskega.

Cena je glavno

Ni pa za vinogradnika dovolj, da je trgateg po količini in kakovosti dobra. Vsem našim vinogradnikom so v neveselem spominu leta, ko je bil pridelek naših goric prav dober ali celo odličen, vinogradnik pa je le malo izkupil zanj, ker so bile cene tako sramotno nizke. Najnižje cene so bile ravno v ormoško-ljutomerskem in haloškem okolišu, dočim so drugi vinorodni kraji v Sloveniji vzdržali še kolikor toliko znosne cene. To je bila posledica divje špekulacije s stisko vinogradnikov, vinogradniške organizacije pa takrat še daleč niso bile toliko močne, da bi lahko odločilno posegle vmes.

Nastop vinarstvih zadrug

Letos so vinarke zadruga v Ormožu, Ptuj in Ljutomeru prvič enotno nastopile na moštnem trgu ter plačevale sorazmerno kakovosti enotne cene. Zadruga so se dobro zavedale, da cen ne smejo pretirati, kajti če je vino, ki ga imajo v kletih, v odnosu napram splošnemu položaju na vinskem trgu v državi predrago, ga ne bi moge prodati ter bi prišle v težkoče. Gotovo pa je, da bi bile cene vinskemu moštu v teh krajih mnogo nižje, če ne bi zadruga nastopile, dobiček od

nižjih cen pa bi ne prišel v dobro potrošnikom vina, ampak bi ostal v žepih maloštevilnih špekulantov. — Nek vinski trgovec v teh krajih, ki se bavi predvsem z moštno kupčijo, je sporočil svojim odjemalcem, da jim nudi mošt po znatno nižjih cenah, kakor so jih nastavile zadruga ter da se je prepričal, da bodo vinogradniki tudi po teh nižjih cenah svoj pridelek morali prodati, ker so v stiski. To je ne samo v škodo vinogradnikov, ampak ogroža tudi nadaljnje delovanje zadrug, kajti če kdo drugi prodaja ceneje, potem verjetno zadruga dražjega blaga ne bodo mogle prodati. Račun tega trgovca je pravilen, če zadruga ne bodo mogle prodati in naprej delati, bo postal spet on gospodar položaja ter bo lahko, ko zadruga prenehajo z delovanjem, kupoval od v stiski nahajajočih se vinogradnikov po cenah, ki jih bo on narekoval!

Obdržite pamet

Če hočejo vinogradniki imeti od zadrug pravo korist in če hočejo, da bodo zadruga vzdržale in naprej delovale, potem ne smejo prodajati trgovcem ceneje, kakor plačajo zadruga. Res niso vsi vinogradniki v zadrugah organizirani, vendar morajo organizirani vinogradniki povedati neorganiziranim, kake so cene, ki jih plačajo zadruga in da v svojem lastnem interesu ter v interesu »kmečke skupnosti pod te cene ne smejo prodajati. Preje so dostikrat neki namišljeni prijatelji vinogradnikov pridigovali, kako visoke morajo biti cene, vendar žal teh cen niso plačali in sploh n. mošta ali vina kupovali. Če pa sedaj zadruga določijo cene ter po teh cenah tudi kupujejo in plačujejo, potem ni nobenega vzroka, da ne bi moral kdo prodati ceneje. Če je kdo v stiski in mora prodati svoj pridelek, naj se obrne najprej na zadruga in če ni še član zadruga, lahko pristopi.

Prav za prav je zelo žalostno, da moramo na te stvari vinogradnike še opozarjati. Na nešteti zborovanjih so vinogradniki zahtevali, naj država poseže vmes ter določi minimalne cene za vinski mošt in vino. Kaj bi pomagale tako da-

ločene cene, ko država ne more mošta in vina niti kupovati, dočim zadruga po cenah, ki jih določijo, tudi v resnici kupujejo in plačujejo, pa je vendar še precej vinogradnikov, ki raje prodajo špekulantom ceneje. Zgodilo se je celo, da so nekje vinogradniki sami pomagali nekemu takemu špekulantu airtiti govorice, da je zadruga take cene pač nastavila, pa nima denarja, da bi jih tudi plačal, če ravno so vinogradniki lahko vedeli iz večletnih izkušenj, da je zadruga zmeraj vso prevzeto vino in mošt točno plačevala.

Politika in viničarski stan

Med drugimi stanovi našega naroda zavzema viničarski stan vedno vidnejše mesto. Pred dvajsetimi leti še skoraj nepoznan, postaja danes važen činitelj v javnem življenju. Zasluge pri tem ima brez dvoma stanovska organizacija viničarjev, ki je javnost opozorila na potrebe in važnost tega stanu. Organizacija kot taka pa se ni samo brigala za eksistenčna vprašanja stanu, marveč tudi, da se člani tega stanu kulturno dvignejo. To svojo nalogo z uspehom vrši. Gotovim ljudem brez dvoma ni ljubo, da viničarski stan vstaja iz prejšnjega mrtvila k novemu kulturnemu življenju, da se je viničarski stan začel zavedati svoje važnosti in obveznosti do naroda. So to ljudje, ki so viničarski stan držali napenoma v mejah nevednosti, da so ga izkoriščevali v svoje sebične namene, zlasti ob volitvah. To so bili ljudje lažisvobodomiselnih in marksističnih načel. Zato ni bilo nikjer nikakih vidnejših uspehov v borbi viničarske strokovne organizacije.

Da se ta žalostna in za nas poniževalna preteklost več ne povrne, je nujna naloga naše stanovske organizacije, da vzgoji viničarski stan

— Tisti, ki tako lahkomišlno nasledajo ter rušijo skupno delo, pač nimajo najmanjše pravice, pritoževati se o izkoriščanju kmeta ter o slabih časih, ko si slabe čase sami delajo s svojo lahkomišelnostjo.

★

Naj te vrste veljajo kot resen opomin vsem vinogradnikom in vsem kmečkim ljudem sploh, da moramo držati skupaj, če hočemo doseči kak uspeh in da ne sme biti izdajalca med nami.

tudi v socialno-političnem oziru. Pri nas ne gre za kako politično organizacijo, ampak, da se stvari miselnost posameznika, katerega naj prinese korist celemu stanu. Naše politično pojmovanje in razpoloženje se mora obrniti v tisto smer, kjer so koristi našega naroda in s tem tudi našega stanu. Ta smer pa brez dvoma kaže v tabor našega voditelja dr. Korošca, o čem se je viničarski stan lahko že nešteto krat prepričal. Ako bomo to smer zapustili, ne bo uspehov tudi v naši strokovni organizaciji. Ker smo člen narodnega organizma, nam ne sme biti vseeno, kake politične prilike so v narodu. To je zadeva bodočnosti za nas in za našo mlado generacijo. Mi ne smemo in ne moremo odobravati politike, ki bi škodovala našemu narodu, ker to škoduje nam samim. Posebno važno je to sedaj, ko stojimo pred važno ureditvijo slovenske banovine. Viničarski delegati, zbrani iz vseh viničarskih krajev na občnem zboru svoje stanovske organizacije v Ljutomeru, smo zato izrazili našemu narodnemu voditelju dr. Korošcu svojo polno zaupanje in ga podprli v njegovem velikem prizadevanju za slovensko ljudstvo in vse stanovce.

Našim malčkom

Čudno, a uspešno zdravilo

(Konec)

Obraz se ji je nenadoma zjasnil. Odhitela je v kuhinjo. Vzela je kozico, vanjo dala mlast in jo postavila na štedilnik. Ko je bila mlast vroča, je vanjo stresla vseh dvanajst pijavk ter jih malo posolila. Pijavke so se lepo spekle. Žena jih je stresla na krožnik in jih nesla bolniku. Njej so se tudi pečene studile in na noben način ne bi hotela pojesti niti ene, zato jo je skrbelo, kako bodo ugajale možu, če jih bo sploh hotel jesti.

Ko je kmet zagledal to nenavadno jed, je vzdihnil:

»Kaj mora človek vse pojesti, če zdravnik predpiše!«

Ni jih bil posebno vesel, a za ljubo zdravje se marsikaj naredi. Lotil se je prve. Obraz se mu je nekoliko zjasnil.

»Glej, glej, saj ni niti tako napačna jed!« je zamomljajal.

Naglo je pojedel vseh dvanajst. Ko je tudi zadnjo požrl, se je obližnil rekoč:

»Dober obed! Zdravnik že ve, kaj predpiše!«

Naslednjega dne je bil kmet že popolnoma zdrav. Z velikim tekom je jedel vse, kar mu je žena skuhala.

Čez tri dni je zdravnik res prišel. Ob vstopu v sobo je zagledal kmeta za mizo pri polni skledi.

»No,« je rekel smehljaje, »kakor vidim, so vam pijavke pomagale.«

»O, hvala, gospod doktor,« je odvrnil kmet. »Pomagale so. Samo preveč jih je bilo.«

»Ah, ne, za tako močnega moža kakor ste vi, dvanajst pijavk ni preveč.«

»Morda jih res ni bilo preveč, toda premastne so bile. Jaz pa mastnih stvari ne maram.«

Zdravnik ga je začudeno pogledal. Preden je spregovoril, se je v pogovor vmešala žena, rekoč:

»Veste, gospod doktor, jaz sem mu jih spekla na masti, saj mrzlih in sluzastih ne bi mogel jesti.«

»A, tako!« je zagodel zdravnik, ki je le s težavo zadržal smeh. »In jih je vse pojedel?«

»Seveda, kakor ste predpisali,« je prikimala žena.

»Dobro! Veseli me, da ste se držali mojega predpisa in tako hitro okrevali!« je dejal zdravnik in se poslovil.

Kmet in žena sta od tistega časa naprej na vso moč hvalila zdravnika sosedom in znancem.

Angleški mornar pestuje najmlajša potnika, katere sta bila rešena s torpediranega francoskega parnika »Bretagne«

Ženska iz plemena Lapov, ki prebiva najbolj na severu danes od ruskih sovjetov ogrožene Finske

M. Gandhi, voditelj Indijcev, fotografiran pred vladno palačo v Bombaju